

ØRT AT GERA

– Afturlítandi var tað faktiskt ørt at gera »Rannvá«. Ein og hvør smart-telefon hevur í dag eitt kamera, sum er túsund ferðir betri, enn tað super 8 upptøkutólið, sum eg nýtti. Allar filmsrullurnar máttu sendast av landinum at framkallast, áðrenn vit sóu, um upptøkurnar kundu brúkast, greiðir Miguel Marín Hidalgo, fyrsti filmsframleiðari í Føroyum, frá í nýggjari samrøðu

EYDNA SKAAL

Spaniðlin Miguel Marín Hidalgo var millum fyrstu filmsframleiðarar í Føroyum, og hesa vikuna eru tað liðin 40 ár síðani, at filmurin Rannvá, sum var fyrsti føroyski spælfilmur, var liðugur.

Miguel og konan, Joana Benet Torras, búðu í Føroyum í næstan sjei ár, og umframt »Rannvá« gjørdi hann eisini filmin »Heystblómur«, umframt ein film um Páll Fanga. Joana stóð fyri arbeiðnum við búnum, sminku og øðrum.

Tá hjúnini fluttu aftur til Spania, tóku tey filmarnar við sær, og síðani hava teir ikki verið at sæð í Føroyum.

Men seinastu árin hevur Miguel gjørt eitt umfatandi arbeiði við at seta filmarnar í stand og bota um góðskuna.

Ætlaðu ikki at steðga í Føroyum

Tað var ongantíð ætlanin hjá Miguel og Joana at steðga soleingi í Føroyum, sum tey gjørdur.

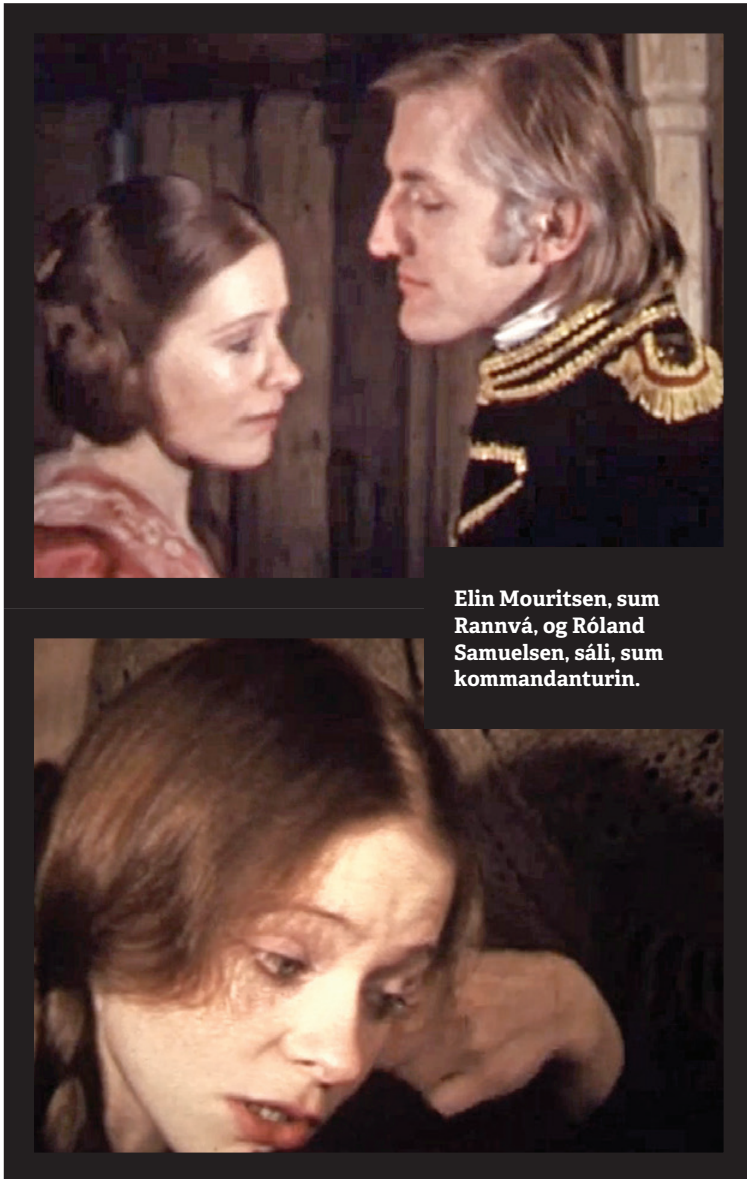
Ferðin til Føroya byrjaði við, at tey fóru til Íslands. Joana var við barn og hjúnini vildu út at ferðast, áðrenn barnið kom. Á veg heimaftur til Spania skuldu tey steðga í Føroyum í nakrar dagar, áðrenn leiðin gekk aftur til gerandisdagin í Barcelona.

Men meðan tey vóru her, átti Joana – nógvar vikur ov tíðliga, og móðir og barn skulu vera verandi á sjúkrahúsinum í drúgvu tíð.

– Hetta prógvar, at tú altíð skalt vænta tað óvæntaða, staðfestir Miguel skemtandi og fer síðani undir eina neyvari frágreiðing um, hví sponsku hjúnini vóru verandi so leingi í Føroyum, eisini eftir at barn og móður vóru útskrivað av sjúkrahúsinum aftur.

– Tað hendi tað, at Sigurd Simonsen frá Føroya Ferðamannafelag fór at spæla sær við hugskotið, at vit kundu hjálpt Ferðamannafelagnum, í sambandi við, at eitt spanskt ferðamannaskip skuldi koma til Føroya.

– Sigurd Simonsen og kona hansara, Renata, funnu okkum eina lítla íbúð, har vit kundu búgva, og vit

Elin Mouritsen, sum Rannvá, og Róland Samuelsen, sáli, sum kommandanturin.

MYNDIR ÚR FILMINUM

játtaðu at hjálpa til, tá ferðamannaskipið skuldi koma. Vit skrivaðu faldarar á sponskum, vóru ferðaleiðarar og vit valdu enntá rávørur og gjørdur mat til sponsku ferðafólkin.

Og so endaðu tit við at vera verandi í Føroyum í næstan sjei ár?

– Ja, vit vóru verandi í knøpp sjei ár. Vit máttu sjálvandi ígjøgnum eina ávísa tilvenjing, fyri at venja okkum við lokalu vanarnar og serliga føroyska hugsunarháttin, verumátan, mentanina og siðirnar. Men hetta var so mikið áhugavert og dámligt fyri okkum, at vit høvdu ongan skund at fara avstað aftur.

Eg fekk eitt víðari samstarv við Ferðamannastovuna, men eg fór eisini undir at arbeiða við málningum, eins og eg áður hevði gjørt.

Hugskotið til at fara at mála aftur kom, tí íbúðin hjá okkum var uppi á gallerinum hjá Noomi Juul. Tað æt tá Gallerie Vágsbotn.

Eg seldi sera nógvar málningar har, og eg gloymi heldur aldri eina sera væleydnaða söluframsýning á Hotel Hafnia.

Hvussu kom so hetta skiftið frá at arbeiða við ferðafólki og listamálningum til at framleiða ein film, sum Rannvá?

– Lívið í Tórshavn var róligt og hugnaligt tá á døgnum. Kanska var tað ov róligt fyri okkum...

Eg hevði nakrar royndir í at gera filmar, so eg keypti eitt einfalt super 8 upptøkutól, skrivaði eina søgu og sannførdi so Joana og nakrar vinir at spæla »The Room«, bara til okkara egna stuttleika.

Eg veit ikki, hvussu teir frættu um tað, men Dimmalætting skrivaði eina søgu um meg, og at eg gjørdi ein film. Síðani gjørdi eg »The Puzzle«, har Joana stóð fyri tí krevjandi arbeiðnum við sminku. Vit gjørdur filmarnar til okkum sjálvi og vinirnar. Men so hendu tvey ting: fyri tað fyrsta fekk eg tilboð um at undirvísa í filmi á Kvøldskúlanum, og eg segði ja-takk. Fyri tað næsta var tað onkur, sum skjeyt upp, at eg skuldi gjørt ein film, sum var bygdur á eina føroyska søgu, og sum var á føroyskum máli. Fleiri fólk vóru samd um, at »Rannvá« hevði verið eitt gott val, tí søgan hevði verið lísín í útvarpinum, og tað hevði verið sera væleydnað.

Men hvussu fanst tú leikarar, støð at filma og hvussu loysti tú onnur slík praktisk viðurskipti annars?

– Eg legði ongantíð dent á, at mínir leikarar skuldu hava nakrar leikararoyndir. Eg leit bara fult og heilt á mína fatan av, hvussu teir ymsu leiklutirnir skuldu síggja út, tosa og flyta seg. Tískil vóru flestu leikararnir funnir á gøtuni, í supermarknaðum, ja, allastaðni.

Miguel og Joana, avmyndað heima hjá sær sjálvum í Barcelona. Miguel hevur gamlar smal-filmar undir arminum.